

Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide ühisprojekt

"Kesk- ja Ida-Euroopa sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa
sotsiaaldialoogis:

*.....millised on sotsiaalpartnerite
vajadused?"*

TEINE OSA - JÄTKUSEMINARID

Eesti seminari raport

Uniquestay hotell, Tallinn
Eesti

29.märts 2006

Koostanud ARITAKE-WILD
märts 2006

Kesk- ja Ida-Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide ühisprojekt:

“Kesk- ja Ida-Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide osalemine Euroopa sotsiaaldialoogis:
..... millised on sotsiaalpartnerite vajadused?”

Teine faas – jätkuseminarid

Uniquestay hotell, Tallinn
Eesti
29.märts 2006

Sissejuhatus

29.märtsil 2006.aastal korraldati Eestis seitsmes kaheksast riiklikust jätkuseminarist¹, mille eesmärk oli suurendada uute Euroopa Liidu liikmesriikide Euroopa sotsiaaldialoogis osalemise tulemuslikkust. Seminari eesmärgid olid:

- Vaadata üle, kui edukas on olnud projekti esimeses faasis koostatud tegevusplaani ellurakendamine;
- Välja selgitada ja läbi arutada esilekerkinud probleemid ja leida neile lahendusi;
- Teha kindlaks “eraldi organisatsioonide” ja “ühised” tulevased tegevusprioriteetid Eesti sotsiaalpartnerite jaoks.

Seminaril osalesid 19 Eesti tööandjate organisatsioonide ja ametiühingute poolt nimetatud esindajat. Samuti viibisid kohal Euroopa sotsiaalpartnerite UNICE, UEAPME, CEEP-i ja ETUC-i esindajad; kaks eksperti ja Euroopa Komisjoni vaatleja. Osavõtjate täielik nimekiri on ära toodud lisas 1.

Metodoloogia

Käesoleva seminari metodoloogia tugines sellele, mida kasutati kaheksal “kahepäevasel” Kesk- ja Ida-Euroopa riikide seminaril. Ühepäevase seminari formaat valiti eesmärgiga tagada Eesti ametiühingute ja tööandjate esindajate maksimaalset osavõttu. Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide esindajate ja ekspertide panus oli mõeldud edendama arutelu tähelepanu keskpunktis olevatel teemadel; aitama kaasa probleemide väljaselgitamisele ja neile lahenduste otsimisele; samuti julgustama tegevusplaanide koostamist. Väikestes töörühmades peeti küllaltki põhjalikke väitlusi. Prioriteetide väljaselgitamiseks ja

¹ Esimesed viis seminari viidi läbi 5 uue liikmesriigi (Tšehhi Vabariigi, Ungari, Leedu, Poola ja Slovakkia) pilootprojekti raames. Pilootprojekti laiendati, kaasamaks Eestit, Lätit ja Sloveeniat.

ARITAKE-WILD

tegevuse suhtes üksmeelele jõudmiseks kasutati tagasisidet plenaaril ja nn. ülevaatlikke sessioone, mille juures viibisid kõik osavõtjad. Seminar viidi läbi võimalikult eestikeelsena, et veelgi edendada ideede ja arengute genereerimist ja arutelu neil teemadel.

Seminar avati Eesti ametiühinguorganisatsioonide poolse lühikese ettekandega, mis võttis kokku nende tegevuse "esimese faasi" ajal koostatud tegevusplaani täitmisel. Seminar lõppes sellega, et osavõtjad mõlemast sotsiaalpartnerorganisatsioonist soovitasid prioriteetseid tegevusvaldkondi Eesti tööandjate ja ametiühinguorganisatsioonide tulevaseks tegevuseks ja pakkusid välja valdkondi, millistes nende arvates võiks olla vajalik Euroopa sotsiaalpartnerite abi. Lepiti kokku, et need soovitused edastatakse Eesti ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide asjakohastele otsustusõigusega institutsioonidele. Nende kahe sessiooni vahepeal toimus töö tööruhmades ja arutelu plenaaril, Euroopa sotsiaalpartnerid jagasid erinevat ametlikku ja mitteametlikku teavet.

Seminari täpne päevakava on ära toodud lisa 2. Töösessioonid, millest seminar koosnes, olid lühidalt järgmised:

Ülevaatlik päevakava		
Esimene sessioon	Siseriiklike sotsiaalpartnerite presentatsioonid	"Esimese faasi seminaril kokkulepitud tegevuskavade ellurakendamine."
Teine sessioon	Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide presentatsioonid	"Euroopa tasandi sotsiaaldialoogi päevakord praegu ja eeldatavad tulevikuprioriteedid."
Kolmas sessioon	Arutelud tööruhmades ja tagasiside	"Tegevusplaanide kohandamine ja parandamine kogemuste ja muutuvate prioriteetide valguses."
Neljas sessioon	Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide presentatsioonid	"Mida on Euroopa sotsiaalpartnerid ette võtnud, et toetada uute liikmesriikide sotsiaalpartnerorganisatsioone."
Viies sessioon	Kokkuvõttev arutelu	"Soovituste läbiarutamine."

Käesolev raport toob ära ülevaate päeva jooksul peetud aruteludest ja sisaldab seminaril väljatöötatud soovituste nimekirja.

Seminari raport

Esimene sessioon - "Esimese faasi tegevuskavade ellurakendamine."

Esimese faasi ajal 2005.aasta veebruaris koostatud Eesti ametiühingute tegevuskava sisaldas järgmisi viit punkti:

Eesti ametiühingute "esimese faasi" tegevuskava

1. Luua EAKL-is kaheastmeline otsustussüsteem, et suurendada haruliitude kaasatust Euroopa tasandi küsimustes;
2. Parandada informatsiooni liikumist ETUC-ist nii, et olulistele küsimustele oleks võimalik tähelepanu pöörata õigeaegselt;
3. Teha tööandjatele ettepanek luua informeerimise süsteem vahetamaks arvamusi Euroopa tasandi küsimustes;
4. 2005.aasta sügisel uuesti läbi vaadata Euroopa sotsiaaldialoogis otsustatud küsimused;
5. Teha Eesti valitsusele ettepanek toetada Eesti sotsiaalpartnerite esindajate Brüsselis kohalviibimise kulude katmist.

Eesti ametiühingute esindajad raporteerisid, kuidas on neil edenenud oma mõju suurendamine Euroopa tasandil, tuues kolm näidet praktikast: teenuste direktiiv, lähetatud töötajate direktiiv ja kaks juhtumit, mis tulevad arutamisele Euroopa Ühenduste Kohtus. Nad märkisid ka, et aasta tagasi koostatud tegevuskavade ellurakendamisel "on elu teinud omad korrektiivid".

Positiivsemast küljest sisaldas nende raport nentimist, et informatsiooni liikumine Euroopa ja siseriiklike ametiühinguorganisatsioonide vahel on oluliselt paranenud. Küsimused, millega edaspidigi peab tegelema:

- Informatsiooni liikumine Eesti ametiühinguorganisatsioonide sees ja vahel;
- Keelteoskuse arendamine jääb oluliseks prioriteediks;
- On olnud raske Eesti tööandjaid dialoogi kaasata. Eriti raskeks on see osutunud just sellise tegevuse puhul, millega tagada Euroopa tasandi vabatahtlike kokkulepete, näit. kaugtöö kokkuleppe, riiklik rakendamine.

Üldisemas plaanis märkisid ametiühingud, et Eesti valitsus pole mitte alati tunnustanud vajadust nendega võtmeküsimustes konsulteerida ja et pole osutunud võimalikuks saavutada valitsuse rahalist toetust Eesti sotsiaalpartnerite kohalviibimisele Brüsselis.

Eesti tööandjate organisatsioonide esimese faasi tegevusplaan sisaldas samuti viit punkti:

Eesti tööandjate organisatsioonide "esimese faasi" tegevusplaan

1. Välja selgitada Euroopa Liidu tasandil päevakorras olevad olulised küsimused;
2. Selgitada välja Eesti tööandjate prioriteetidid;
3. Väla selgitada eksperdid Euroopa küsimustes ja kutsuda kokku vastavad töögrupid, et tagada õigeaegseid kõrgekvaliteedilisi sisendeid;
4. Parandada informatsioonivoogude liikumist liikmesettevõtetele ja –organisatsioonidele ja nendelt tagasi sotsiaaldialoogi otsustustest ja nende mõjust;
5. Arendada koostöösuhteid teiste organisatsioonidega, kes Eesti ärihuve esindavad, et täielikult ära kasutada võimalikku ekspertteadmiste kogumit.

Tööandjate organisatsioonide esindajad selgitasid, et kuna 2005. ja 2006.aasta seminaridest võtsid osa erinevad esindajad, siis seoses sellega osutus võimatuks eelmise aasta tegevusplaani täitmise kohta asjakohase raporti esitamine.

Esimese faasi ühine tegevusplaan sisaldas 3 punkti:

Eesti ühine tegevusplaan "esimesest faasist"

1. Sotsiaalpartnerid peaksid alustama omavahelist mitteametlikku suhtlemist, et välja selgitada ühiseid lähtekohti dialoogiks;
2. Euroopa küsimustega tegelevad sotsiaalpartnerite spetsialistid peaksid tagama regulaarse mitteametliku arvamustevahetuse teise poolega;
3. Sotsiaalpartnerid peaksid parandama oma liikmete suhtlemist Euroopa küsimustes.

Ühise tegevuse kohta raportit ei esitatud, kuigi ametiühingud siiski olid oma raportis juba maininud teatud raskusi tööandjate kaasamisel.

Teine sessioon - "Euroopa sotsiaaldialoogi päevakord praegusel hetkel ja võimalikud tulevikuprioriteetidid."

Thérèse de Liedekerke (UNICE) andis lühikese ülevaate Euroopa sotsiaaldialoogi ajaloost ja arengust ning tutvustas hiljuti kokkulepitud sotsiaaldialoogi kava aastateks 2006 kuni 2008. Näitena hiljutisest Euroopa sotsiaalpartnerite kokkuleppest, mida tuleks siseriiklikul tasandil arutada ja rakendada, tutvustas Charles Nolda (CEEP) tööstressi kokkuleppe sisu. Presentatsiooni terviktekst on ära toodud raporti lisas 4.

ARITAKE-WILD

*Kolmas sessioon – Arutelud töörühmades ja tagasiside
"Tegevusplaanide kohandamine ja täiustamine, arvestades kogemusi ja
muutuvaid eelistusi."*

Seminari osalejatele oli vastumeelt järgida seminari metodoloogiat, mis nägi ette töö kolmes töörühmas; "tööandjad", "ametiühingud" ja "ühine töörühm". Seetõttu jagati siseriiklikud osalejad ainult kahte töörühma, kes esindasid vastavalt tööandjaid ja ametiühinguid. CEEP, UEAPME ja UNICE esindajad liitusid tööandjate rühmaga. Kaks ETUC-i esindajat koos kahe eksperdiga liitusid ametiühingute rühmaga. Euroopa Komisjoni vaatleja liikus arutelu ajal ühest töörühmast teise.

Töörühmadele anti aega 90 minutit, et arutada järgmisi küsimusi:

Plenaari ettekannete valguses – millised on kõige tähtsamad asjad, mida tuleks õppida, et tulevase tegevusplaan edasi arendada?

Tuginedes meie kogemustele tegevusplaan ellurakendamisel ning muutuvate organisatsiooniliste siseriiklike/Euroopa tasandi eelistuste kontekstis – mida on meil vaja teha järgneva 12 kuu ja mida järgneva kolme aasta jooksul?

Töörühmade tagasiside puudutas järgmisi küsimusi:

Ametiühingu töörühm

Ametiühingu töörühm vaatas kriitilise pilguga üle oma senise tegevuse ja pakkus edasiseks välja järgmised küsimused, millega tuleks tegeleda:

- Euroopa sotsiaaldialoog sektoritasandil peaks toimima paremini. Eesti sotsiaalpartnerid peaksid kokku saama, et arutada sektoritasandi dialoogi arengut;
- Sotsiaalpartnerid peaksid üles näitama enam paindlikkust ja valmisolekut üksteisega koostööks. Selleni võiks jõuda, selgitades välja küsimused, milles sotsiaalpartneritel on ühised huvid ja/või korraldades ühiseid koolitusi;
- Teabevahetust ja dialoogi sotsiaalpartnerite vahel tuleb parandada kõige kõrgemal tasandil;
- Ametiühingud ja tööandjad peaksid ühiselt koostama sotsiaaldialoogi edendamist toetava projekti, et EL fondidest toetust saada. Kahepoolse kokkuleppe puudumisel peaksid ametiühingud siiski igal juhul sellist algatust ilmutama;
- Valitsusel tuleb omaks võtta positiivsem ja toetavam lähenemine sotsiaaldialoogile, võib-olla tuleks moodustada pädevatest isikutest komisjon, mis aitaks sotsiaaldialoogi arengule kaasa.

Tööandjate organisatsioonide tööühm

Tööandjate organisatsioonide tööühm kandis ette, et neil pole pädevust Eesti tööandjate organisatsioonide arvamuste esitamiseks. Siiski esitasid nad ettepanekuid sotsiaaldialoogi edendamiseks:

- Sotsiaaldialoogi tuleks püüda arendada mõlemapoolselt huvi pakkuvatel aladel, näit. kutseõpet ja koolitust puudutavates küsimustes ning jätkuvat majanduskasvu taodeldes;
- Parem vastastikune tegevus Euroopa institutsioonidega nõuab õigeaegsemat infovoogude liikumist.

Neljas sessioon - "Mida on Euroopa sotsiaalpartnerid juba ette võtnud uute liikmesriikide sotsiaalpartnerorganisatsioonide abistamiseks."

Vastuseks projekti esimeses faasis siseriiklike sotsiaalpartnerite poolt väljendatud vajadustele on Euroopa tasandi sotsiaalpartnerid ette võtnud terve rea algatusi, et tõsta uute liikmesriikide Euroopa sotsiaaldialoogis osalemise tõhusust. Thérèse de Liedekerke UNICE-st ja Szilvia Borbély ETUC-ist tutvustasid järgmisi teemasid:

- *Tugikeskused* – Euroopa tasandi sotsiaalpartnerid on moodustanud tööandjate ja ametiühingute tugikeskused ja üles pannud veebilehed uute teenuste toetamiseks ja edendamiseks;
- *Koolitus- ja arenguabi* – erinevad abiliigid on Euroopa sotsiaalpartnerite poolt tehtud kättesaadavaks, et edendada algatusi töötajate arenguks, sh. lisakohtade finantseerimine arengueesmärkidel Euroopa tasandi kohtumistel, sotsiaaldialoogiga seotud ja keelekoolitused;
- *Sotsiaalpartnerite kompetentsuse tõstmine* – sotsiaalpartnerite tugikeskuste veebilehtedel on nüüd üleval vastavad materjalid, mille abil üksikisikud ja organisatsioonid võivad "anda enesehinnangu", kas neil on aktiivsele Euroopa sotsiaalpartnerile vajalik pädevus.

Ettekannete terviktekst on ära toodud lisades 4 ja 5.

Eesti sotsiaalpartnereid julgustati paremini ära kasutama ülalnimetatud tugikeskusi jm abisaamise võimalusi. Mida enam neid kasutatakse, seda tõenäolisem on, et nende ja teiste sarnaste teenuste pakkumist jätkatakse ka tulevikus.

Keskendumaks kõige olulisematele Eesti sotsiaalpartnerite ees seisvatele küsimustele, paluti seejärel nn. "ringküsitlusel" igal siseriiklikul osavõtjal anda kolm soovitus. Esiteks, kõige tähtsam asi, mida Eesti tööandjate organisatsioonid võiksid teha, et parandada oma osalemise tulemuslikkust Euroopa tasandi

ARITAKE-WILD

sotsiaaldialoogis. Teiseks, kõige olulisem asi, mida Eesti ametiühingud võiksid teha, et parandada oma osalemise tulemuslikkust Euroopa tasandi sotsiaaldialoogis. Lõpuks, mida nende arvates Euroopa sotsiaalpartnerid võiksid teha, et neid abistada.

Järgnev soovitude nimekiri ei kajasta eelistuste tähtsuse järjekorda ega probleemide korduvat mainimist. See viitab vaid tõstatatud küsimustele, mis on grupeeritud vastavalt sellele, kas ettepaneku esitasid tööandjad, ametiühingud või Euroopa sotsiaalpartnerid.

Soovitused Eesti tööandjate organisatsioonidele

- Kujundada parem arusaamine sotsiaaldialoogi tähtsusest;
- Tugineda koostööle, mis mõnedes suuremates ettevõtetes ettevõtte tasandil toimib;
- Tuua kokku kõige kõrgema tasandi sotsiaalpartnerite otsustajad, et arutada sotsiaaldialoogi küsimusi;
- Arendada edasi meeskonnatööd ja partnerlust;
- Edendada ausat ja avatud dialoogi;
- Tööandjad peavad avardama oma arusaamist sotsiaalsest turvalisusest ... "see ei ole mitte ainult töökohad ja palgad";
- Sotsiaaldialoogi võiks edendada, kui prioriteetsed küsimused oleksid selgeks tehtud;
- Keskmise suurusega ja väikeettevõtetes tuleks arendada sotsiaaldialoogi. Keskmise suurusega ja väikeettevõtete esindaja nõustus kohtuma ametiühinguliidritega, et arutada, kuidas seda tegevust alustada.

Soovitused Eesti ametiühingutele

- Leida võimalusi Eesti ametiühingute esindajaid paremini ette valmistada;
- Rohkem investeerida koolitusse ja positiivsete kogemuste jagamisse;
- Liikuda tööandjate ja ametiühingute paralleelsetelt monoloogidelt mõlemat pidi toimivale dialoogile;
- Teadvustada endale need piirangud, mis on dikteeritud inimeste vähesusest ja piiratud võimalustest. Kannatlikkust on vaja;
- Leida noori inimesi, kes on huvitatud ja soovivad töötada nii siseriiklike kui Euroopa tasandi ametihinguprobleemidega;
- Tuleb leida ja välja koolitada ametiühinguekspert/koordinaator Euroopa küsimustes;
- Ametiühingu juuresolekut peab rohkem olema tunda ja see peab olema rohkem väärtustatud rohujuure tasandil;
- Tuleb kaardistada olemasolevad teadmised ja välja selgitada eksperdid, kes võiksid kõige paremini ametiühinguid esindada;
- Info liikumist alt üles tuleb parandada, et avaldada mõju Euroopa tasandi päevakorrale;
- Sotsiaaldialoog on Eestis keskendunud vaid mõnedele suurtele ettevõtetele. Ainult umbes 10 % keskmise suurusega ja väikeettevõtetes on ametiühinguesindus. See number peaks kasvama, kui keskmise suurusega ja väikeettevõtete esindajaid tunnustataks sotsiaalpartneritena.

Soovitused Euroopa Liidu tasandi sotsiaalpartneritele

- Püüda säilitada Euroopa sotsiaaldialoogi põhimõtteid globaliseeruvast maailmast;
- Jätkata selliste seminaride korraldamist. Need on väga konstruktiivsed ja teevad kättesaadavaks uue ja kasuliku informatsiooni;
- Ei ole alati vaja kopeerida ideesid kuskilt mujalt. Eestiski on palju asju tehtud teisiti ja paremini;
- Kontrollida, et eesti valitsuse poolt Euroopasse esitatavad raportid kajastaksid täpselt Eesti sotsiaalpartnerite vaateid. Kui need sisaldavad olulisi lahknevusi, siis tuleks Euroopa sotsiaalpartneritel püüda välja selgitada, mis tegeikult toimub;
- Oleks hea, kui teatud kindlate sektorite Euroopa tasandi sotsiaalpartnerid saaksid samuti Eestit külastada;
- Aidata läbida bürokraatiatõkkeid Euroopa fondidest projektide rahastamise taotlemisel;
- Jätkata heade näidete kogumist ja informatsiooni jagamist.

Seejärel kommenteerisid eksperdid ja Euroopa tasandi sotsiaalpartnerid nende arvates Eesti sotsiaalpartnerite jaoks kõige olulisemaid küsimusi ja eelistusi. Nende kommentaarid olid alljärgnevad;

- Pole olemas seda ainukest või täiuslikku sotsiaaldialoogi mudelit. Teiste riikide praktika võib olla inspiratsiooniallikaks, kuid toimivat sotsiaaldialoogi saavad siiski arendada ainult siseriiklikud sotsiaalpartnerid;
- Eesti on majanduslikult tugeval positsioonil. Selge on see, et suurem osa sotsiaalpartnerite jõupingutustest on keskendunud enim siseriiklikele kui Euroopa tasandi küsimustele. Eesti sotsiaalpartnerite ees on küsimus, kas nad soovivad aktiivselt osa võtta küsimuste otsustamisest Euroopa tasandil või eelistavad nad olla mujal tehtud otsuste passiivsed vastuvõtjad. The question for the Estonian social partners is if they want to be active participants at the European level, or if they prefer to be passive recipients of decisions that are taken elsewhere;
- On mõisteta, et vahetevahel soovitakse, et vastaspoolele oleks teistsugune suhtumine. Siiski ei saa üks pool ühepoolset muuta teise poole suhtumist. Jõupingutused tuleb keskendada sellele, kuidas ühe poole suhtumised ja strateegia võiksid muuta teise poole suhtumisi ja strateegiaid paranemise suunas;
- Kogu Eesti ühiskonna ühine huvi on jätkata praegust majandusedu. Küsimus sotsiaalpartneritele on, mida nemad saavad teha, et majandus

ARITAKE-WILD

oleks edukas ja jätkusuutlik. On vaja ette näha tulevase arenguid ja võimalikele esilekerkivatele küsimustele lahendusi leida;

- Oleks lihtsam riigi valitsusele mõju avaldada, kui sotsiaalpartnerid läheneksid teemale ühiselt selle asemel, et teha seda eraldi;
- Sotsiaalpartnerite koolitus on tunnustatud oluliseks küsimuseks. Sellel seminaril tutvustatud vahendite kasutamine hõlbustab seda tegevust;
- Väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes sotsiaaldialoogi edasine arendamine: positiivseks võib lugeda väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete töandjate organisatsiooni ettepanekut avada dialoog teemal, kuidas seda teha;
- Asjakohaste inimeste osavõtt kohtumistest on oluline. Esimese faasi Eesti seminaril oli parem tasakaal sektori- ja siseriiklike töandjate organisatsioonide osaluse vahel ja nii oli lihtsam määratleda prioriteete ja vajalikke tegevusi;
- Eesti probleemid on vähem seotud struktuuriliste puuduste ja võimete puudumisega kui ühiste vaadete puudumisega võimalikule sotsiaaldialoogi sisendile, et määratleda ja püüda jõuda ühise päevakorrani. Mõistlik algus võiks olla ühisprojekt toomaks kokku võtmetähtsusega sotsiaalpartnerorganisatsioonide kõige kõrgemat tasandit, algul individuaalselt ja hiljem ka ühiselt, et paika panna päevakorda, mis võimaldaks partnerlust.

Viies sessioon - "Esmavajaduste ja eelistuste arutelu."

Jõuti ühisele arvamusele, et Eesti sotsiaalpartnerite jaoks on kõige tähtsamaks prioriteediks teha rohkem jõupingutusi, parandamaks suhteid töandjate ja ametiühingute vahel.

Seminari lõpus avaldati tänu kõigile, kes olid kaasatud seminari ettevalmistamisse ja läbiviimisse.

ARITAKE-WILD

Lisad

- Lisa 1 Seminaris osavõtjate nimekiri
- Lisa 2 Seminaris päevakord
- Lisa 3 Euroopa sotsiaaldialoog: päevakord ja tulevikueelistused
- Lisa 4 Euroopa sotsiaaldialoog: Abimaterjal tööandjatele
- Lisa 5 Euroopa sotsiaaldialoog: Abimaterjal ametiühingutele

Lisa 2

PÄEVAKAVA

Euroopa sotsiaalpartnerorganisatsioonide ühisprojekt:
 “Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sotsiaalpartnerite osalemine Euroopa sotsiaaldialogis:
 Millised on sotsiaalpartnerite vajadused?”

SISERIIKLIK SEMINAR: EESTI

Koht: Uniquestay hotell, Paldiski mnt 1, Tallinn

Kuupäev: kolmapäev, 29.märts 2006

0900 – 0930	Avamine, tervitused, päevakava tutvustamine	A. Wild , plenaar
0930 - 1045	Ettekanded: siseriiklikud ametiühingud, tööandjad, ühine siseriiklikku olukorda kajastav; “Tagasiside tegevusplaanide ellurakendamise kohta – ettekanded peaksid välja tooma, mis toimis hästi, mis osutus raskeks, mida ja miks ei suudetud ellu rakendada?”	Plenaar
1045 - 1100	Kohvipaus	
1100 - 1145	Euroopa tasandi sotsiaalpartnerite ettekanne Euroopa sotsiaaldialogist	Plenaar
1145 - 1150	Töörühmade informeerimine (tööandjad, ametiühingud ja ühine töörühm)	A. Wild, plenaar
1150 - 1315	Kolm rühma arutavad järgmisi küsimusi: “Plenaaril kuulatud ettekannete valguses – millised on kõige olulisemad punktid, mida arvestada edasiste tegevusplaanide koostamisel?” “Tuginedes oma kogemustele tegevusplaanide ellurakendamisel ja muutuvate organisatsiooniliste ja siseriiklike /Euroopa tasandi eelistuste kontekstis – mida tuleb meil ette võtta järgmise 12 kuu ja järgmise 3 aasta jooksul?”	Kolm töörühma
1315 - 1445	Lõuna	
1445 - 1530	Töörühmade tagasiside, ettepanekud tegevuseks, küsimused	Plenaar
1530 - 1615	EL sotsiaalpartnerite ettekanne tööandjate ja ametiühingute “abivahendite” kohta, küsimused: 1. tugikeskused 2. koolitused 3. kompetentsi tõstmise projekt	Plenaar
1615 – 1630	Kohvipaus	
1630 – 1715	Üldine arutelu tulevaste tegevusplaanide sisu/eelistuste üle, võttes arvesse nii töörühmade tagasisidet kui ka Euroopa sotsiaalpartnerite ettekandeid	Plenaar
1715 – 1800	Kokkuvõte: ühise arvamuse kujundamine ja kokkulepe võtmeküsimuste ja tegevuste kohta, mida tuleb ametiühingutel ja tööandjatel nii eraldi kui ka koos järgneva 12 kuu ja kolme aasta jooksul ette võtta.	Plenaar
1800	Lõpetamine	Plenaar
	Õhtune programm vastavalt korraldajate teadetele	